

Floraväkteriet i Västmanlands län 2020

Årets verksamhet har trots pandemin, eller kanske tack vare, varit mer omfattande än tidigare år. Den nya rödlistan har inneburit en del omprioriteringar i verksamheten men också utökning. Omfattningen preciseras nedan med fjolårets siffror inom parentes. Förekomster av rödlistade småarter har liksom tidigare år på grund av artbestämningssvårigheterna och kunskapsbrist inte varit prioriterade att leta efter. Tabellen redovisar antalet besök och antalet lokaler i länsdelen av projekt Floraväkteri Sverige, uttag 2020-11-30. Siffror inom parentes är från 2019. Enstaka rapporter kan tillkomma under december men förrycker inte statistiken nämnvärt.

<i>Kategori</i>	<i>Antal besök</i>	<i>Antal lokaler</i>	<i>Varav ej återfunna</i>
EN	77	47	4
VU	127	102	6
NT	287	262	27
L	146	133	9
Summa	637 (461)	544 (406)	46

Totala antalet lokaler som ligger i Västmanlandsdelen uppgår nu till 3459 (2448). Den kraftiga ökningen kan förklaras av den nya rödlistan som medfört att ett stort antal äldre rapporter av knärot (VU) och att nya NT-arter som flentimotej, svinrot, krusfrö och gullklöver lyfts in i floraväkteriet. Flera av de tidigare NT-arterna som ramlat ur rödlistan är ovanliga i länet och ligger därför fortfarande med i floraväkteriet.

Fördelningen av besöken på kategorier är som följer.

Akut hotad - CR

Enda CR-klassade kärnväxten i länet är skogsalm, som inte är föremål för floraväkteri.

Starkt hotad - EN

Totalt 47 (42) besökta lokaler enligt följande.

<i>Art</i>	<i>Antal besök</i>	<i>Antal lokaler</i>	<i>Varav utan återfynd</i>
Finnklint	2	1	
Fältgentiana	16	14	2
Grusnejlika	3	3	
Hålrot	1	1	
Kärnnäva	3	1	
Mosippa	41	20	1
Ryl	11	7	1

Kommentarer: Flera av lokalerna är mycket små med ett fåtal plantor. Fältgentianan som i fjol hade ett dåligt år har i år gått till bättre. Mosippsförekomsterna är rätt stabila men flera av lokalerna består bara av någon enstaka planta. Floraväktare medverkar i skötseln av miljöerna för såväl fältgentiana som mosippa och ryl. Verksamheten sker i samråd med och ofta i samverkan med Länsstyrelsen.

Sårbar - VU

Totalt 99 (64) lokaler för sårbara arter har besökts.

Art	Antal besök	Antal lokaler	Varav utan återfynd
Bandnate	1	1	
Flotagräs	4	2	2
Hällebräcka	18	14	
Knippnejlika	1	1	
Knärot	28	28	
Knölvial	6	2	
Luddvicker	2	1	
Lungrot	8	7	1
Mellanlummer	5	4	
Sjuhörnig daggekåpa	1	1	
Slättergubbe	1	1	
Toppjungfrulin	2	2	
Vanlig backsippa	49	37	2
Vit kattost	1	1	1

Kommentarer: I tabellen sticker den nyblivna VU-arten knärot ut. Knärot har tidigare varit lågprioriterad i floraväktariet eftersom den fortfarande finns på åtskilliga lokaler i länet men uppklassningen innebär ett ökat ansvar för att följa arten. Direktivarten hällebräcka är högt prioriterad. Här har Länsstyrelsen ett huvudansvar för uppföljningen.

Nära hotad - NT

Vi har en hög ambition att lägga in merparten av NT-lokalerna i projektet för att kunna bidra till bedömningen av hotsituationen. Några av dem är fortfarande lokalt ganska vanliga och där förekomsterna är täta har vi lägre ambitionsnivå. Totalt 262 (180) registrerade lokaler för NT-arter har besökts under året. Toppar listan gör skogsklocka (39 lokaler), ängsskära (25), backtimjan (22), gullklöver (20), klasefibbla (13), slätterfibbla (12), krusfrö (12), vårstarr (11), svinrot (11) och säfferot (11).

Många av lokalerna är nyregistreringar, särskilt för de nya arterna på rödlistan.

Länsarter

Totalt 133 (125) lokaler för länslistade arter har besökts. Listan innehåller huvudsakligen arter med enstaka lokaler i länet. Några av de arter som fallit ur den nationella rödlistan har få fynd i länet och bör därför följas även fortsättningsvis.

Art- och habitatdirektivets annexarter

Av art- och habitatdirektivets kärlväxtarter förekommer i länet endast ävjepilört och hällebräcka (annex 2) samt slättegubbe och lummerarter (annex 5). De tre förstnämnda ingår i floraväkeriet och samtliga kända lokaler är registrerade. Av lummerarterna är strandlummer och mellanlummer föremål för floraväkeri.

Validering

Kvalitetsgranskning av underlagsdata för floraväkeriet sker löpande. Samtliga poster i Artportalen för hotarterna har granskats, huvudsakligen av Bo Eriksson. 478 av dem med bedömd korrekt artbestämning och tillräcklig lägesnoggrannhet (25 m eller mindre) har validerats. Granskningen och valideringen omfattar såväl uppgifter från enskilda små lokaler som från större lokaler med detaljerade koordinatsatta noteringar om förekomster. Granskning och validering av övriga data i underlaget till floraväkeriet kommer successivt att ske. Vid sidan om floraväkeriet validerar Bengt Stridh nytillkomna eller sporadiskt förekommande arter i länet inom ramen för länets floraprojekt. Validering pågår också inom ramen för det nationella atlasprojektet (Bo Eriksson).

Floraväktare och rapportering

I projektet Floraväkeri Sverige är 14 registrerade floraväktare mer eller mindre aktiva i länet. Några av dem rapporterar direkt i projektet. Flera andra personer har också rapporterat förekomster som i efterhand lagts in i floraväkeriet av administratörerna.

Floravårdande insatser

Floraväktare har initierat och medverkat i skötsel av flera av lokalerna genom åtgärder som buskröjning och bekämpning av annan konkurrerande vegetation eller mer generellt genom biotopvårdande åtgärder i omgivningarna, t.ex. slätter. Insatser görs för såväl hotade arter som regionalt skyddsvärda arter. De biotopvårdande åtgärderna sker delvis i samverkan med lokala naturskyddsföreningar och Länsstyrelsen. Floraväktare initierar och medverkar också i projekt som rör insåning och utplantering.

Administration och ekonomi

Samordnare med administratörsbefogenhet är undertecknade. Dessutom har även Bengt Stridh administratörsbefogenhet i projektet. Behörighet att validera har förutom Bo Eriksson även Einar Marklund och Bengt Stridh. Bo Eriksson har under året dragit det tunga lasset när det gäller såväl inläggning av data i projektet som validering.

Bidraget till verksamheten från Naturvårdsverket via SBF har minskat drastiskt. Tack vara att föreningen också har ett länsstyrelseuppdrag har dock ersättningar för utlägg i samband med verksamheten kunnat utbetalas enligt önskemål.

Övrigt

Insatserna denna säsong har på grund av rådande pandemi i stor utsträckning gjorts enskilt. Dock gjordes med kort varsel den 6 september med beaktande av gällande pandemiförhållningsregler en exkursion till Sala, bland annat för att stifta bekantskap med mellanlummer och knärot och för eftersök av ryl. Deltagarna bjöds på fika.

2020-12-02

Bengt Stridh deltog i den digitala samordnarträffen den 8 maj när den nya rödlistan presenterades. Möte har också hållits digitalt med Länsstyrelsen den 21 april för att utbyta information om aktiviteter.

Einar Marklund

Bo Eriksson